

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

56-57, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-110 058

आचार्यसेतुः (व्याकरणम्) - षष्ठपत्रम्
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम् कृतक

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम् कृतक

स्थानम् -

दिनाङ्कः -

आचार्यसेतुः (व्याकरणम्) - षष्ठपत्रम्

विषयः - (अ) वैयाकरणभूषणसारः (धात्वर्थप्रकरणम्) - 50 अङ्काः।

(आ) व्याकरणशास्त्रेतिहासः - 50 अङ्काः ।

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति।
अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

अङ्काः 20 x 2 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note - This section contain twenty five questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. वैयाकरणानाम् मते धात्वर्थः कः ?
2. वैयाकरणनये तिङर्थः कः ?
3. कालस्य कुत्र अन्वयो भवति ?
4. संख्या कस्यार्थः ?
5. नैयायिकानां मते तिङर्थः कः ?
6. कुत्र कर्मवद्भाव नेष्यते ?
7. वैयाकरणमते शाब्दबोधे कस्य प्राधान्यम् वर्तते ?
8. कर्तरि कृत् सूत्रस्य अर्थो लेखनीयः ।
9. किं नाम अकर्मकत्वम् ?
10. वैयाकरणभूषणसारः केन रचितः ?
11. न्यायनये शाब्दबोधे कस्य प्राधान्यं भवति ?
12. घटो नश्यति इत्यत्र कीदृशो बोधः ?
13. लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः सूत्रेण किम् विधीयते ?
14. शब्दकौस्तुभः केन रचितः ?
15. वाक्यपदीयम् कस्य रचना वर्तते ?
16. उद्योतटीकाकारः कः ?
17. सूत्रस्य किं लक्षणम् ?
18. महाभाष्यस्य प्रथमाहिनकस्य नाम किम् ?

19. प्रदीपटीका कस्य ग्रन्थस्य वर्तते ?
20. पुरुषोत्तमदेव विरचितः ग्रन्थः कः ?
21. दीपिका कस्य ग्रन्थस्य टीका ?
22. भाष्यलक्षणम् किम् ?
23. नागेशभट्टविरचितः ग्रन्थः कः ?
24. व्याकरणशब्दस्य व्युत्पत्तिः वर्णनीया ।
25. धातुपाठः केन रचितः ?

खण्डः – ख

अङ्काः 5 x 8 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येक प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note - This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. आश्रये तु तिङः स्मृताः इत्यंशस्य व्याख्या कार्या ।
2. निर्वर्त्ये च विकार्ये च कर्मवद्भाव इष्यते । इत्याशयं स्पष्टयत ।
3. धात्वर्थविषये वैयाकरणमतम् प्रतिपादनीयम् ।
4. नागेशभट्टस्य परिचयो देयः ।
5. भर्तृहरेः परिचयं प्रतिपादयत ।
6. संक्षेपेण माहेश्वरसम्प्रदायं निरूपयत।
7. वाक्यपदीयकारस्य परिचयं समुपस्थापयत।
8. शाब्दबोधविषये वैयाकरणमतम् प्रतिपादयत।

खण्डः - ग

अङ्काः 2 x 10 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येक प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note - This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. फणिभाषितभाष्याब्धेः शब्दकौस्तुभ उद्धृतः.....इति मङ्गलश्लोकं प्रपूर्य व्याख्या विधेया ।
2. परमतान् दूषयित्वा आख्यातार्थविषयकवैयाकरणमतमुपस्थापयत ।
3. महाभाष्यग्रन्थमाश्रित्य लघुनिबन्धो लेख्यः ।
4. अष्टाध्यायीग्रन्थे कति आचार्याः स्मृताः ? विस्तरेण प्रतिपादयत।

